

Spor Lisesi Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Volkan SURAL¹, Kayhan SERİN², Metehan ŞAHİN³, Ramazan ÜNGÖR⁴, Filiz ŞAHİN⁵

DOI: <https://doi.org/10.38021/asbid.1340722>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

¹Milli Eğitim Bakanlığı,
Ankara/Türkiye

²Burdur Mehmet Akif Ersoy
Üniversitesi, Eğitim
Bilimleri Enstitüsü,
Burdur/Türkiye

³Milli Eğitim Bakanlığı,
Ankara/Türkiye

⁴Sultangazi Belediyesi
Gençlik ve Spor Hizmetleri,
İstanbul/Türkiye

⁵Burdur Mehmet Akif Ersoy
Üniversitesi, Spor Bilimleri
Fakültesi, Burdur/Türkiye

Öz

Bu çalışmanın amacı spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenlere göre incelenmesidir. Spor sektöründe yaşanan istihdam sorunu ve ortaöğretim çağında spor lisesi okuyan öğrencilerin ilerleyen dönemlerde antrenörlük mesleğine bakış açılarını öğrenmek ve bu tarz çalışmalar ile spor sektörüne katkı sağlamak her geçen gün önemini daha da arttırmaktadır. Araştırmada Turğut, Sural ve Kan (2018) tarafından geliştirilen, "Lise Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma grubunu Düzce Spor Lisesi'nde 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılının 2. kanoat döneminde eğitim gören 47 kadın 72 erkek toplam 119 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada nicel yöntem olan tarama yöntemi kullanılmıştır. Analizler SPSS (26.00) paket programı kullanılarak yapılmıştır. Yapılan analiz sonucuna göre spor lisesi öğrencilerinin sırasıyla cinsiyet, yaş, sınıf, aktif spor yapma süresi, haftalık antrenman yapma süresi ve milli sporcu olma durumu gibi değişkenler açısından anlamlı farklılık bulunamamıştır. Farklılık bulunamamasının sebebinin öğrencilerin büyük çoğunluğunun sporcu olması ve spor lisesinde okuması dolayısıyla sporun içinde olmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Spor Lisesi, Sporcu Öğrenci, Antrenörlük

Examination of Sports High School Students' Attitudes Towards Coaching Profession

Abstract

The aim of this study is to examine the attitudes of sports high school students towards the coaching profession according to different variables. The employment problem in the sports sector and the importance of learning the perspectives of students studying sports high school in the secondary education age towards the coaching profession in the future and contributing to the sports sector with such studies increases day by day. In the research, the "Attitude Scale of High School Students Towards Coaching Profession" developed by Turğut, Sural and Kan (2018) was used. The research group consists of a total of 119 students, 47 female and 72 male, studying in Düzce Sports High School in the second semester of the 2022-2023 academic year. The survey method, which is a quantitative method, was used in the research. Analyses were made using SPSS (26.00) package program. According to the results of the analysis, no significant difference was found in terms of variables such as gender, age, class, duration of active sports, duration of weekly training and national athlete status of sports high school students, respectively. It is thought that the reason for not finding a difference is that the majority of the students are athletes and study at a sports high school and therefore are involved in sports.

Keywords: Sports High School, Athlete Student, Coaching.

Sorumlu Yazar:

Volkan SURAL
volkansural75@gmail.com

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
10.08.2023

Kabul Tarihi:
27.12.2023

Online Yayın Tarihi:
28.12.2023

Giriş

Eğitim, bireyi hayata hazırlama ve hayatını idame ettirecek yetilerle donatma sürecidir. Eğitim ailede başlar ve gerek devlet gerekse de özel kurumlar aracılığıyla devam eder. Önceleri bireye yürüme, konuşma, okuma ve yazma gibi davranışlar kazandırılmak hedeflenirken lise dönemine doğru artık bir mesleğe yönelme ve o mesleğin gereklerini yerine getirecek davranışlar kazandırma hedeflenir.

Çağımızda eğitimin amaçlarından biri de bireyleri yeteneklerine göre yönlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda eğitim kurumları açılmış ve bireyler bu eğitim kurumlarına yönlendirilmektedir (Güneş, 2010). Eğitim belli amaçlara yönelik olan bir süreçtir. Amaçlara ulaşım sürecinde devamlı ihtiyaçlar doğrultusunda değişimler ve gelişmeler meydana gelmektedir. Doğumdan itibaren başlayan eğitim ömür boyu devam etmektedir. Bireylerin aldıkları eğitimin sürekli olarak yenilenmesi ve süreç içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçlara göre değişmesi bireylerin yetersiz kaldıkları konularda kendilerini geliştirmelerine katkı sağlamaktadır. (Harmandar, 2004). Bu sebeplerle bireyin ve toplumun ihtiyaçları doğrultusunda eğitim kurumları kurulmuştur. Ortaöğretim çağına gelen öğrenciler ihtiyaçları ve yeteneklerine göre liselere yönlendirilmektedir. Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de lise ve dengi eğitim kurumları edindirmeyi amaçladıkları meslek göz önünde bulundurulurken açılmaktadır. Spor liseleri de bu kurumlardan biridir.

Türkiye’de, spor liselerin kurulma amacı öğrencilerin beceri ve yetenekleri doğrultusunda temel bilgileri kazanarak Türk sporunu geliştirme ve temsil etme, spor disiplini ve centilmenliği özümseme, takım ruhu ile hareket etme, kendilerine uygun yükseköğretim programlarına hazırlanmadır (MEB, 2007). Türk Eğitim Sistemi lise eğitimine başlayacak öğrencilere çeşitli akademik imkanlar sunmaktadır. Bu imkanlar sayesinde öğrenciler ilgi, bilgi ve becerilerine göre tercih ettikleri alanda eğitim alma olanağına sahip olurlar. Spor liseleri de bu fırsatlardan biri olarak öğrencilere sunulmaktadır. Spora özgü eğitim veren bir kurum olarak ön plana çıkan spor liseleri, beden eğitimi ve spor alanında eğitim görmek isteyen öğrencilerin özel yetenek sınavı ile alındığı Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı ortaöğretim kurumlarıdır (Şentürk, 2016). Spor liseleri genel amaçları açısından değerlendirildiğinde diğer mesleki eğitim veren liseler ile aynı amaçları barındırdığı görülmektedir. Bu liselerin hedefi öğrencilerin mesleki kariyerlerinin temelini lise döneminde atılması ve öğrencileri mesleki süreçlere daha verimli bir şekilde hazırlamaktır (MEB, 2007). Bu eğitim kurumlarından mezun olan öğrencilerin spor ile ilgili bir meslek edinmeyi amaçladıkları aşıkardır. Antrenörlük mesleği ise bu meslekler arasında yer almaktadır. Antrenörlük, sporcuları veya spor takımlarını ulusal ve uluslararası turnuva kural ve tekniklerine göre yetiştirmeyi, yarışmalara hazırlamayı, bununla birlikte sağlıklı yaşam amacıyla spor aktivitesine katılım sağlayan bireyleri antrene etmeyi amaçlayan bir meslektir (Cruickshank ve Collins, 2015).

Sporun temel taşı olan antrenörler bu görev ve sorumluluk doğrultusunda spor olgusu içerisinde önemli bir meslek grubunun üyeleri arasında yerini almaktadır. (Sevim vd., 2001). Antrenörlük sadece antrenman saatleriyle sınırlı kalmayan bir meslektir. Sporcuların tüm gelişim süreçlerini takip etmeleri gerekir. Dolayısıyla antrenör antrenman bilgisinin yanı sıra beslenme bilgisi, sağlık bilgisi ve spor psikolojisi bilgisi gibi yeteneklere sahip olması gerekir. Ayrıca antrene ettiği yaş grubuna göre de pedagojik formasyon bilgisinin de olması gerekir. Bu nedenle antrenörün temelden yetişmesi ve sporculuktan gelmesi önemli bir etkidir.

Temel amacı spor sektörüne nitelikli eleman yetiştirmek olan spor liselerinde öğrenim gören öğrencilerin sporla ilgili meslekler özellikle de antrenörlük mesleği hakkındaki tutumları önem arz etmektedir. Çünkü dünyada ve Türkiye’de sporcu yetiştirmenin en büyük sorumluluğunun antrenörlerde olduğu yadsınamaz bir gerçektir. İyi bir antrenör bu sorumluluk bilinciyle hareket edip kendini bu doğrultuda geliştirmesi gerekmektedir. Başarılı antrenörler yetiştirmenin temeli spor eğitimi veren liselerde atılmaktadır. Bu nedenler spor liselerinde öğrenim gören öğrencilerin antrenörlük mesleğine karşı olan tutumlarının belirlenmesi önem arz etmektedir. Yapılan literatür taramasında bu konudaki araştırmaların oldukça sınırlı olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda bu araştırmada spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenliklere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada spor lisesi öğrencilerinin cinsiyet, yaş, sınıf, aktif spor yapması, kaç yıldır spor yaptığı, haftada kaç gün spor yaptığı ve yaptığı sporda milli sporcu olup olmadığı değişkenlikleri incelenmiş ve antrenörlük mesleğine yönelik tutumları arasında ilişki durumuna bakılmıştır.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Modeli

Spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenliklere göre incelenmesine yönelik uygulanan bu çalışma, nicel yaklaşım türü olan tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle tespit etmeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2017).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Düzce Spor Lisesi’nde 2022-2023 eğitim-öğretim yılında 2. kanoat döneminde öğrenim gören çalışmaya gönüllü olarak katılan 47 kadın 72 erkek toplam 119 öğrenci oluşturmaktadır.

Demografik özellikleri tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Özellikler	Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Kadın	47	39.5
	Erkek	72	60.5
Yaş grubu	15	37	31.1
	16	43	36.1
	17	23	19.3
	18	16	13.4
Sınıf düzeyi	9	26	21.8
	10	48	40.3
	11	29	24.4
	12	16	13.4
Aktif Spor Yapma Durumu	Evet	108	90.8
	Hayır	11	9.2
Aktif Spor Yılı	0-5 Yıl	39	32.8
	6-10 Yıl	58	48.7
	11 Yıl ve üzeri	22	18.5
Haftalık Antrenman Yapma Süresi	1-2 Gün	23	19.3
	3-4 Gün	53	44.5
	5 Gün ve üzeri	43	36.1
Milli Sporcu Olma Durumu	Evet	7	5.9
	Hayır	112	94.1
Toplam		119	100

Veri Toplama Araçları

Araştırmada iki bölümden oluşan bir veri toplama aracı kullanılmıştır. Veri toplama aracının birinci bölümünde demografik bilgilerle (cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, aktif spor yapma durumu, aktif spor yapma yılı, haftalık antrenman süresi ve milli sporcu olma durumu) ilgili sorulara yer verilmiş, ikinci bölümünde ise antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarını değerlendirmeye yönelik 15 maddeden oluşan bir “Lise Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek Turğut ve diğerleri (2018) tarafından geliştirilmiştir. Ölçekteki ifadeler kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kısmen katılıyorum, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum şeklinde beşli likert ölçeğine uygun biçimde derecelendirilmiştir. Veriler analiz edilirken “kesinlikle katılıyorum” 5, “katılıyorum” 4, “kısmen katılıyorum” 3, “katılmıyorum” 2 ve “kesinlikle katılmıyorum” 1 şeklinde puanlanırken; olumsuz tutum maddelerinin puanlanmasında bu durumun tam tersi bir yöntem uygulanmıştır.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmamız için Düzce İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 20.04.2022 tarihinde araştırma izni alınmıştır. Araştırmanın verileri Anket olarak toplanmıştır. Veri toplama araçları, öğrencilere anket

formu dağıtılarak yanıt toplamaya olanak sunacak şekilde hazırlanmış, ardından okulda derslerin akışına engel olmadan okul idaresi ve ders öğretmenlerinin uygun gördüğü zamanlarda yapılmıştır. Anket formunun ön bölümüne veli izin belgesi, çalışmaya katılımın zorunlu olmadığı, tamamen gönüllülük esasına dayalı olduğu, çalışmanın önemi ve gerekliliği üzerine bilgilendirme metni eklenmiştir. Bu çalışmaya katılan tüm öğrencilerden “Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu ve Veli İzin Belgesi ” ile onay alınmıştır.

Verilerin Analizi

Tüm bağımsız değişkenlerin kategorilerin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği toplam puanları ve alt faktör puanlarında normal dağılıp dağılmadığına ilişkin betimsel istatistikler incelenmiş, basıklık çarpıklık katsayılarına esas alınarak tüm bağımsız değişkenlerin tüm alt kategorilerinin ölçeğin toplam puanı ve alt faktörlerinin puanlarında normal dağıldığı tespit edilmiştir. Bu nedenle tüm analizlerde parametrik testler kullanılmıştır.

Araştırmanın Etiği

Mevcut araştırma süresince “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde cinsiyet, yaş, sınıf, aktif spor yapma süresi, haftalık antrenman yapma süresi ve milli sporcu olma durumu gibi değişkenler ile ilgili bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgular aşağıda tablolar halinde sunulmuştur.

- Spor Lisesi Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Farkındalıkları Nasıldır?

Yapılan analizlere göre spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutum tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2

Spor Lisesi Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumlarına Ait Betimsel İstatistikler

	N	Minimum	Maximum	\bar{X}	S
Sevgi	119	1.00	5.00	3.78	.83
İlgi	119	1.00	5.00	3.64	.81
Olumsuz	119	1.00	3.75	1.71	.63
Toplam Ölçek Puanı	119	1.80	5.00	3.86	.65
Toplam	119	15,00	60,00	40,07	10,49

Tabloda görüldüğü üzere, spor lisesi öğrencilerinin, Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin alt faktörlerinden almış oldukları puanlar gösterilmiştir.

- Spor Lisesi Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumlarının Cinsiyetlerine Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Yapılan analizlere göre spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının hem genel boyutta hem de alt boyutlarında cinsiyete göre farklılaşma durumu tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3

Spor Lisesi Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki Farklılığa Ait Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	sd	p
Sevgi	Kadın	47	3.88	.78	1.049	117	.297
	Erkek	72	3.72	.85			
İlgi	Kadın	47	3.77	.79	1.524	117	.130
	Erkek	72	3.54	.81			
Olumsuz	Kadın	47	1.64	.60	-.986	117	.33
	Erkek	72	1.76	.65			
Ölçek Toplamı	Kadın	47	3.97	.61	1.537	117	.127
	Erkek	72	3.78	.67			

*p<,05

Tablo 3'e bakıldığında sevgi alt faktöründe öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre sevgi puanları arasında $t(119)=-1.049$, $p=.297>,05$, ilgi alt boyutu puanları arasında $t(119)=-1.524$, $p=.130>,05$, olumsuz alt boyutu puanları arasında $t(119)=-1.228$, $p=.222>,05$ ve ölçeğin toplam boyutu $t(119)=-1.537$, $p=.127>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Elde edilen bulgulara göre, spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine karşı tutumları hem genel olarak hem de alt boyutları olmak üzere cinsiyete göre farklılaşmamaktadır.

- Spor Lisesi Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumlarının Aktif Spor Yapma Durumuna Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Yapılan analizlere göre spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının hem genel boyutta hem de alt boyutlarında aktif spor yapma durumuna göre farklılaşma durumu tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4

Spor Lisesi Öğrencilerinin Aktif Spor Yapma Durumuna Göre Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki Farklılığa Ait Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

	Aktif Spor Yapma	N	\bar{X}	S	t	sd	p
Sevgi	Evet	108	3.81	.81	1.046	117	.298
	Hayır	11	3.53	.96			

İlgi	Evet	108	3.67	.79	1.649	117	.102
	Hayır	11	3.25	.95			
Olumsuz	Evet	108	1.70	.64	-.697	117	.49
	Hayır	11	1.84	.58			
Ölçek Toplamı	Evet	108	3.88	.63	1.309	117	.193
	Hayır	11	3.61	.80			

Tablo 4'e bakıldığında sevgi alt faktöründe öğrencilerin aktif spor yapma değişkenine göre sevgi puanları arasında $t(119)=-1.046$, $p=.298>.05$, ilgi alt boyutu puanları arasında $t(119)=-1.649$, $p=.102>.05$, olumsuz alt boyutu puanları arasında $t(119)=-.031$, $p=.975>.05$ ve ölçeğin toplam boyutu $t(119)=-1.309$, $p=.193>.05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Elde edilen bulgulara göre, spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine karşı tutumları hem genel olarak hem de alt boyutları olmak üzere aktif spor yapma durumuna göre farklılaşmamaktadır.

- Spor Lisesi Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumlarının Milli Sporcu Olma Durumuna Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Yapılan analizlere göre spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının hem genel boyutta hem de alt boyutlarında milli sporcu olma durumuna göre farklılaşma durumu tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5

Spor Lisesi Öğrencilerinin Milli Sporcu Olma Durumuna Göre Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki Farklılığa Ait Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

	Milli Sporcu	N	\bar{X}	S	t	sd	p
Sevgi	Evet	7	4.35	.58	1.893	117	.061
	Hayır	112	3.74	.83			
İlgi	Evet	7	3.97	.63	1.134	117	.259
	Hayır	112	3.61	.82			
Olumsuz	Evet	7	1.93	1.10	.925	117	.36
	Hayır	112	1.70	.60			
Ölçek Toplamı	Evet	7	4.16	.47	1.286	117	.201
	Hayır	112	3.84	.66			

Tablo 5'e bakıldığında sevgi alt faktöründe öğrencilerin milli sporcu olma durumuna göre sevgi puanları arasında $t(119)=-1.893$, $p=.061>.05$, ilgi alt boyutu puanları arasında $t(119)=-1.134$, $p=.259>.05$, olumsuz alt boyutu puanları arasında $t(119)=-1.303$, $p=.195>.05$ ve ölçeğin toplam boyutu $t(119)=-1.286$, $p=.201>.05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Elde edilen bulgulara göre, spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine karşı tutumları hem genel olarak hem de alt boyutları olmak üzere milli sporcu olma durumuna göre farklılaşmamaktadır.

- Spor Lisesi Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumlarının Yaş Kategorisi Durumuna Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Yapılan analizlere göre spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının hem genel boyutta hem de alt boyutlarında yaş kategorisi durumuna göre farklılaşma durumu tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6

Spor Lisesi Öğrencilerinin Yaş Kategorisine Göre Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki Farklılığa Ait One-Way Anova Sonuçları

	Yaş Kategorisi	N	\bar{X}	S	Kareler Toplam	Kareler Ort.	F (118/3)	P
Sevgi	15	37	3.62	.80	3.867	1.289	1.939	.127
	16	43	3.98	.78	76.451	.665		
	17	23	3.57	.89	80.318			
	18	16	3.89	.82				
İlgi	15	37	3.51	.74	3452	1.151	1.791	.153
	16	43	3.76	.86	73.880	.642		
	17	23	3.41	.91	77.332			
	18	16	3.90	.54				
Olumsuz	15	37	1.71	.63	.094	.031	.077	.97
	16	43	1.69	.68	46.941	.408		
	17	23	1.72	.54	47.036			
	18	16	1.78	.67				
Ölçek Toplamı	15	37	3.74	.61	2.029	.676	1.624	.188
	16	43	3.99	.69	47.891	.416		
	17	23	3.70	.52	49.920			
	18	16	3.99	.65				

Tablo 6'ya bakıldığında sevgi alt faktöründe öğrencilerin yaş kategorisine göre sevgi puanları arasında $f(118/3)=1.939$, $p=.127>.05$, ilgi puanları arasında $f(118/3)=1.791$, $p=.153>.05$, olumsuz puanları arasında $f(118/3)=.100$, $p=.960>.05$ ve ölçeğin toplam boyutu $f(118/3)=1.624$, $p=.188>.05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Elde edilen bulgulara göre, spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine karşı tutumları hem genel olarak hem de alt boyutları olmak üzere yaş kategorisine göre farklılaşmamaktadır.

- Spor Lisesi Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumlarının Sınıf Düzeyi Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Yapılan analizlere göre spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının hem genel boyutta hem de alt boyutlarında sınıf düzeyine göre farklılaşma durumu tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7

Spor Lisesi Öğrencilerinin Sınıf Düzeyine Göre Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki Farklılığa Ait One-Way Anova Sonuçları

	Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	S	Kareler Toplam	Kareler Ort.	F (118/3)	P
Sevgi	9. Sınıf	26	3.62	.87	3.398	1.133	1.693	.172
	10. Sınıf	48	3.95	.74	76.920	.669		
	11. Sınıf	29	3.58	.89	80.318			
	12. Sınıf	16	3.89	.82				
İlgi	9. Sınıf	26	3.78	.73	2.448	.816	1.253	.294
	10. Sınıf	48	3.63	.86	74.883	.651		
	11. Sınıf	29	3.68	.90	77.332			
	12. Sınıf	16	3.43	.54				
Olumsuz	9. Sınıf	26	1.59	.59	.562	.187	.464	.71
	10. Sınıf	48	1.74	.69	46.474	.404		
	11. Sınıf	29	1.74	.56	47.036			
	12. Sınıf	16	1.78	.67				
Ölçek Toplamı	9. Sınıf	26	3.80	.66	1.375	.458	1.086	.358
	10. Sınıf	48	3.94	.65	48.545	.422		
	11. Sınıf	29	3.70	.70	49.920			
	12. Sınıf	16	3.99	.52				

Tablo 7'ye bakıldığında sevgi alt faktöründe öğrencilerin sınıf düzeyine göre sevgi puanları arasında $f(118/3)=1.693$, $p=.172>.05$, ilgi puanları arasında $f(118/3)=1.253$, $p=.294>.05$, olumsuz puanları arasında $f(118/3)=.301$, $p=.825>.05$ ve ölçeğin toplam boyutu $f(118/3)=1.086$, $p=.358>.05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Elde edilen bulgulara göre, spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine karşı tutumları hem genel olarak hem de alt boyutları olmak üzere sınıf düzeyine göre farklılaşmamaktadır.

- Spor Lisesi Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumlarının Aktif Spor Yılına Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Yapılan analizlere göre spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının hem genel boyutta hem de alt boyutlarında aktif spor yılına göre farklılaşma durumu tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8

Spor Lisesi Öğrencilerinin Aktif Spor Yılına Göre Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki Farklılığa Ait One-Way Anova Sonuçları

	Aktif Spor Yılı	N	\bar{X}	S	Kareler Toplam	Kareler Ort.	F (118/3)	P
Sevgi	0-5 Yıl	39	3.89	.82	1.176	.588	.862	.425
	6-10 Yıl	60	3.78	.75	79.142	.682		
	11 Yıl ve üzeri	20	3.60	1.00	80.318			
İlgi	0-5 Yıl	39	3.64	.81	1.909	.954	1.468	.235
	6-10 Yıl	60	3.73	.78	75.423	.650		
	11 Yıl ve üzeri	20	3.38	.86	77.332			

Olumsuz	0-5 Yıl	39	1.72	.60	.205	.102	.254	.78
	6-10 Yıl	60	1.74	.69	46.831	.404		
	11 Yıl ve üzeri	20	1.63	.55	47.036			
Ölçek Toplamı	0-5 Yıl	39	3.91	.65	.601	.300	.706	.495
	6-10 Yıl	60	3.71	.62	49.319	.425		
	11 Yıl ve üzeri	20	3.86	.75	49.920			

Tablo 8'e bakıldığında sevgi alt faktöründe öğrencilerin aktif spor yılına göre sevgi puanları arasında $f(118/3)=.862$, $p=.425>.05$, ilgi puanları arasında $f(118/3)=1.468$, $p=.235>.05$, olumsuz puanları arasında $f(118/3)=.339$, $p=.713>.05$ ve ölçeğin toplam boyutu $f(118/3)=.706$, $p=.495>.05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Elde edilen bulgulara göre, spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine karşı tutumları hem genel olarak hem de alt boyutları olmak üzere aktif spor yılına göre farklılaşmamaktadır.

- Spor Lisesi Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumlarının Haftalık Spor Yapma Durumuna Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Yapılan analizlere göre spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının hem genel boyutta hem de alt boyutlarında haftalık spor yapma durumuna göre farklılaşma durumu tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9

Spor Lisesi Öğrencilerinin Haftalık Spor Yapma Durumuna Göre Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki Farklılığa Ait One-Way Anova Sonuçları

	Haftalık Spor	N	\bar{X}	S	Kareler Toplam	Kareler Ort.	F (118/3)	P
Sevgi	0-2 Gün	23	3.80	.85	.357	.178	.259	.773
	3-4 Gün	52	3.72	.85	79.961	.689		
	5 Gün ve üzeri	44	3.84	.79	80.318			
İlgi	0-2 Gün	23	3.60	.87	.155	.077	.116	.890
	3-4 Gün	52	3.68	.76	77.177	.665		
	5 Gün ve üzeri	44	3.60	.85	77.332			
Olumsuz	0-2 Gün	23	1.58	.50	.561	.281	.701	.50
	3-4 Gün	52	1.73	.60	46.474	.401		
	5 Gün ve üzeri	44	1.73	.72	47.036			
Ölçek Toplamı	0-2 Gün	23	3.89	.71	.041	.021	.048	.953
	3-4 Gün	52	3.84	.63	49.879	.430		
	5 Gün ve üzeri	44	3.86	.66	49.920			

Tablo 9'a bakıldığında sevgi alt faktöründe öğrencilerin haftalık spor yapma durumuna göre sevgi puanları arasında $f(118/3)=.259$, $p=.773>.05$, ilgi puanları arasında $f(118/3)=.116$, $p=.890>.05$, olumsuz puanları arasında $f(118/3)=.873$, $p=.420>.05$ ve ölçeğin toplam boyutu $f(118/3)=.048$, $p=.953>.05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Elde edilen bulgulara göre, spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine karşı tutumları hem genel olarak hem de alt boyutları olmak üzere haftalık spor yapma durumuna göre farklılaşmamaktadır.

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Bu çalışma meslek lisesi statüsünde olan spor lisesi öğrencilerinin antrenörlük mesleğine bakış açısını değerlendirmek için spor sektörüne fayda sağlamak açısından önem arz etmektedir. Spor lisesi öğrencilerinin sırasıyla cinsiyet, yaş, sınıf, aktif spor yapma süresi, haftalık antrenman yapma süresi ve milli sporcu olma durumu gibi değişkenleri açısından antrenörlük mesleğine yönelik tutumları incelenmiştir.

Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuca göre spor lisesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre antrenörlük mesleğine yönelik tutumları arasında farklılık bulunamamıştır. Bu araştırmanın aksine Kayhan ve Erdem (2019) spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumların incelendikleri araştırmalarında cinsiyete göre farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Lisans öğrencilerinin yapılan literatür araştırmasında özellikle kadın öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının yüksek olduğu görülmüştür (Çelenk, 1988; Oral, 2004; Işık vd., 2005). Ortaöğretim ile lisans öğrencilerinin farklı çıkmasının sebebi lisans eğitimi gören öğrencilerin sadece antrenörlük değil öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmanın bir başka bulgusuna göre spor lisesi öğrencilerinin yaşa göre Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumları arasında farklılık bulunamamıştır. Yapılan literatür taramasında araştırmanın bu sonucuyla paralellik gösteren araştırmalara rastlanmıştır. Kayhan ve Erdem (2019) spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumları incelendiğinde araştırmalarında yaşa göre farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Burada da sporcuların hem ortaöğretim hem de lisans öğrencisi olmasının antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı anlaşılmaktadır.

Sınıf düzeyi değişkeninin incelendiği araştırma bulgusundan elde edilen sonuca göre spor lisesi öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Literatürde ulaşılan bu sonucu destekler nitelikte olan araştırmalar mevcuttur. Çalı ve Doğar (2011) Spor lisesi öğrencilerinin kariyer kaygılarını inceledikleri araştırmalarında sınıf düzeyi değişkenine göre farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde lise öğrencilerinin kariyer kaygılarının çeşitli değişkenlere göre incelendiği bir başka çalışmada da öğrencilerin kariyer kaygıları düzeyinin sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği

sonucuna ulaşılmıştır (Gündüz ve Yılmaz, 2018). Bu araştırmalarla ortaöğretim öğrencilerinin geleceğe dair mesleki karar verirken sınıf düzeyinin etkili olmadığı görülmektedir. Araştırmalarda ulaşılan sonuçlar birbirleriyle uyusmaktadır.

Araştırmanın diğer bulgularından elde edilen sonuçlar incelendiğinde spor lisesi öğrencilerinin aktif spor yapma, aktif spor yapma yılı ve haftalık spor yapma durumuna göre Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumları arasında anlamı farklılıkların olmadığı görülmektedir. Yapılan literatür taramasında araştırmanın bu bulgularının incelendiği çalışmalara rastlanmamıştır. Sağlıklı bir meslek seçiminin ilgi ve yetenekler dikkate alınarak verilen bir karar olduğu bilinmektedir (Kuzgun, 2014). Spor lisesi öğrencilerinin de ilgi ve yetenekleri doğrultusunda sağlıklı kararlar verip spor lisesini tercih ettikleri ve homojen bir görüntü oluşturdukları düşünülmektedir. Alınan sonuçlar bu durumu destekler niteliktedir.

Spor lisesi öğrencilerinin milli sporcu olma durumu değişkeni ile ilgili bulgular incelendiğinde spor lisesi öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutumları arasında herhangi bir anlamlı farklılık bulunamamıştır. Bu değişkenin de ele alındığı bir çalışmaya literatürde rastlanmamıştır. Dünyada ve Türkiye’de milli sporcu sayısı oldukça sınırlıdır. Katılımcıların % 5.9’unun milli sporcu olması bu durumun göstergesidir. Sayısını az olmasının aksine milli sporcu olup olmamanın antrenörlük mesleğine yönelik tutum açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya çıkmasa da milli sporcuların sevgi ve ilgi alt boyutu ile ölçek genelinden milli sporcu olmayan öğrencilere nazaran daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Sonuç olarak temel amacı, öğrencilerin beden eğitimi ve spor alanında temel bilgi ve becerileri kazanmaları için ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim ve öğretim görmelerini sağlamak olan ve aynı zamanda onları başarılı birer sporcu olarak yetiştirilmeyi, kendilerine uygun yükseköğretim programlarına hazırlanmayı hedefleyen spor liselerinde eğitim gören öğrencilerin antrenörlük mesleğine karşı sevgi ve ilgi düzeylerinin yüksek, olumsuz tutumlarının ise düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu durum ilgi ve yeteneğine göre spor lisesine yönlendirilen öğrenciler açısından tutarlı bir sonuçtur. Ayrıca spor lisesi öğrencilerinin homojen bir grup olduğu düşünüldüğünde cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, aktif spor yapma durumu, aktif spor yapma yılı, haftalık antrenman yapma sayısı ve milli sporcu olma durumu gibi değişkenlikleri açısından antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı istatistiksel olarak farklılıklar bulunamamıştır.

Öneriler

1. Bu araştırma spor lisesi öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Farklı çalışma gruplarıyla benzer araştırmalar yürütülebilir.

2. Bireylerin antrenörlük mesleğine karşı tutumlarının ne olduğunu ortaya çıkaran nitel araştırmalar yapılabilir.
3. Spor liselerine ve diğer liselere meslek tanıtımı yapılırken antrenörlük mesleğinin de tanıtımı yapılan meslekler arasında girmesi sağlanabilir.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirme kurulu: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu

Etik değerlendirme belgesinin tarihi: 02.08.2023

Etik değerlendirme belgesinin sayı numarası: GO 2023/430

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın tüm bölümlerinde birinci yazar görev almıştır. Ayrıca yöntem ve bulgular kısmıyla ilgili süreçlerde ikinci yazar, giriş kısmı ile ilgili süreçlerde üçüncü yazar, tartışma ve sonuç kısmı ile ilgili süreçlerde dördüncü yazar, çalışmanın bütünlüğü bir şekilde okunarak düzeltilmesinde ise beşinci yazar da görev almıştır.

Çatışma Beyanı

Yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Cruickshank, A., ve Collins, D. (2015). The sport coach. İçinde I. O'boyle, D. Murrey ve P. Cummins (Eds.), *Leadership in sport* (ss. 155-172), Routledge.
- Çalı, O., ve Doğar Y. (2021). Spor lisesi öğrencilerinin kariyer kaygılarının incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 81-93.
- Çelenk, S. (1988). *Eğitim yüksekokulu öğrencilerinin tutumları*. Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Konya.
- Gündüz, H. Ç., ve Yılmaz, F. N. (2018). Lise öğrencilerinin kariyer kaygılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1585-1602.
- Güneş, V. (2010). *Spor lisesi ve farklı liselerdeki öğrencilerin atılganlık düzeyleri ile akademik başarılarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Elazığ.
- Harmandar, İ. H. (2004). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Nobel.
- Işık, S., Yaman M., ve Soran, H. (2005). Biyoloji ve biyoloji öğretmenliğine karşı tutumlarına göre biyoloji öğretmen adaylarının tiplerinin belirlenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 110–116.
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel.
- Kayhan, R., ve Erdem, K. (2019). Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin antrenörlük mesleğine tutumlarının incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(68), 1415-1421.
- Kuzgun, Y. (2014). *İlköğretimde meslek gelişimi*. İçinde Y. Kuzgun (Ed.), *İlköğretimde rehberlik* (ss.125- 153), Nobel.
- MEB. (2007). *Spor liseleri yönetmeliği*. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/25714_1.html sayfasından erişilmiştir.

- Oral, B. (2004). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim Araştırmaları*, 15, 88-98.
- Sevim, Y., Tuncel, F., Erol, E., ve Sunay, H. (2001). *Antrenör eğitimi ve ilkeleri*. Gazi.
- Şentürk, H. E. (2016). *Avrupa Birliği spor eğitimi temelinde Türkiye spor liselerinin işlevsellik açısından durum analizi*. Doktora Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Manisa.
- Turğut, A., Sural, V., ve Kan, A. (2018). Lise öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(2), 96-110. DOI: 10.1501/Sporm_0000000358.

Bu eser [Creative Commons Atf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.